

ΙΩΗΛ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ανέκδοτα π. Ιωήλ Γιαννακοπούλου

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ο Αρχιμανδρίτης Ιωήλ, κατά κόσμον Φώτιος Γιαννακόπουλος, γεννήθηκε το 1901 στο χωριό Μαθία (Δράγκα) της επαρχίας Πυλίας του Νομού Μεσσηνίας. Λίγο αργότερα οι γονείς του εγκαταστάθηκαν στην Καλαμάτα, όπου ο Φώτιος φοίτησε στο Δημοτικό Σχολείο και ακολούθως στο Γυμνάσιο. Ενώ ήταν ακόμη παιδί, γνωρίζεται και συνδέεται με τον ασκητή Ηλία Παναγουλάκη, ο οποίος τον οδηγεί στον Χριστό και διεγείρει στην καρδιά του σφοδρή αγάπη προς το Μοναχικό Βίο.

Τελειώνοντας τη φοίτησή του στο Γυμνάσιο στρατεύεται και στέλνεται στη Μ. Ασία. Αφού απολύθηκε από τις τάξεις του Στρατού, εγγράφεται στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών από την οποία πήρε το δίπλωμά του το 1925. Ήταν ήδη Διάκονος χειροτονημένος από τον τότε Μεσσηνίας Μελέτιο, και είχε λάβει το όνομα Ιωήλ.

Αφού πήρε το δίπλωμα διορίστηκε ως καθηγητής Θεολόγος στην Καλαμάτα, και ακολούθως υπηρέτησε στην Αρτεμισία Αλαγωνίας, στη Μεθώνη Πυλίας και στην Καβάλα Μακεδονίας. Πρεσβύτερος χειροτονήθηκε το 1929 και το οφίκιο του Αρχιμανδρίτου το έλαβε μετά από τρία χρόνια.

Το 1938 υπέβαλε παραίτηση από τη θέση του καθηγητού για λόγους υγείας (είχε από χρόνια προσβληθεί από βαρύτατη μορφή φυματιώσεως, και η σωτηρία του από το θάνατο μόνο ως θαύμα μπορεί να θεωρηθεί). Αφού υπηρέτησε για λίγα χρόνια στην Αθήνα ως εφημέριος του Ι. Ναού Αγίου Νικολάου «Πευκακίων», αναχώρησε για την Καλαμάτα. Εκεί αποσύρεται για ένα περίπου χρόνο στην Ιερά Μονή Γαρδικίου.

Όταν διαλύθηκε η Μονή Γαρδικίου, αναλαμβάνει καθήκοντα Εφημερίου στο ναύδριο των Παμμ. Ταξιαρχών στην Καλαμάτα, πού ήταν Μετόχι της Ιεράς Μονής Βελανιδιάς. Θα ήταν άραγε υπερβολή αν έλεγε κανείς ότι το

άσημο αυτό ναύδριο, έχοντας έναν Ιωήλ Γιαννακόπουλο, ανακαλούσε στη μνήμη το άσημο ναύδριο της Αναστασίας στην Κωνσταντινούπολη και τον ακτινοβολούντα μέσα σ' αυτό Γρηγόριο το Ναζιανζηνό;

Στο ναύδριο αυτό ο π. Ιωήλ για μια μακρά σειρά ετών λειτουργεί, κηρύσσει και εξομολογεί τους πιστούς πού προστρέχουν από κάθε γωνία της Καλαμάτας (ή μάλλον της Μεσσηνίας). Λίγο πριν από το θάνατό του είχε αποχωρήσει από αυτό και υπηρετούσε στον Ι. Ναό του Αγίου Νικολάου.

Στις 16 Δεκεμβρίου ο π. Ιωήλ προσβλήθηκε από πνευμονικό οίδημα και έμφραγμα του μυοκαρδίου και μετακομίσθηκε αμέσως στο Κρατικό Νοσοκομείο της Καλαμάτας.

Εκεί ήρεμος και γαλήνιος δέχεται τις περιποιήσεις των γιατρών και διαρκώς ψιθυρίζει. «Δόξα Σοι, ο Θεός• Δόξα Σοι, ο Θεός• Δόξα Σοι, ο Θεός!».

Το πρωί της 23ης Δεκεμβρίου ζητεί να κοινωνήσει των Άχραντων Μυστηρίων και την ίδια μέρα, τις απογευματινές ώρες, ο Κύριος παραλαμβάνει την όσια ψυχή του στις ουράνιες Αυλές της θείας ευφροσύνης.

Το ιερό του σκήνος, κηδεύθηκε πανδήμως και τάφηκε στο Ιδρυμένο από τον ίδιο (τον π. Ιωήλ) Γυναικείο Ησυχαστήριο του «Προφήτου Ιωήλ», που βρίσκεται κοντά στις Φάρες (Γιαννιτσάνικα) Καλαμάτας.

Βιβλιογραφία

1. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΕΡΟΝ ΗΣΥΧΑΣΤΗΡΙΟ ΚΕΧΑΡΙΤΩΜΕΝΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΤΡΟΙΖΗΝΟΣ. 1998 Ε' ΕΚΔΟΣΗ.
2. Ο πατήρ Ιωήλ, έκδοση Ιεράς Μητροπόλεως Νικοπόλεως

ΙΩΗΛ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Παρά του ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ πρεσβυτέρου

1. Αξιοπρέπεια

Ρωτήθηκε από κάποιον αφελή χριστιανό:

—Πάτερ Ιωήλ, γιατί δεν γίνεσαι Δεσπότης;

Και απάντησε:

—Τη διεύθυνσή μου την ξέρουν: Ιωήλ Γιαννακόπουλο, Αρχιμανδρίτη, Καλαμάτα.

—Μα αν δεν πας να τους παρακαλέσεις δεν θα σε κάνουν.

—Αν κάποιος παρακαλεί να τον κάνουν Δεσπότη, είναι αξιοπρεπής; Τι λες;

—Μμ... Βέβαια δεν είναι.

—Λοιπόν με συμβουλεύεις να πάψω να είμαι αξιοπρεπής;

2. Χαρά – Δόξα

Παρόμοια ερώτηση από άλλον:

—Πάτερ Ιωήλ, γιατί δεν φροντίζεις να γίνεις Δεσπότης;

—Τι να κερδίσω από το Δεσποτιλίκι; Δόξα ή χαρά; Η εργασία μου στο λόγο του Θεού μου δίνει πολλή χαρά. Λοιπόν χαρά δεν υπάρχει λόγος να ζητήσω, διότι έχω. Να ζητήσω δόξα; Αλλά αν έχεις χαρά, τι να την κάνεις τη δόξα• Αν πάλι δεν έχεις χαρά, τι να σου κάνει ή δόξα;

3. Οι πολλοί και οι λίγοι

Παρόμοια ερώτηση από άλλον:

—Πάτερ Ιωήλ, γιατί δεν γίνεσαι Δεσπότης;

—Το έργο πού κάνω δεν ωφελεί την Εκκλησία;

—Δεν αντιλέγω. Είναι πολύτιμο.

—Ποιοι είναι περισσότεροι; Εκείνοι πού έχουν σκοπό να γίνουν Δεσποτάδες ή εκείνοι πού έχουν σκοπό να ερμηνεύσουν την Αγία Γραφή;

—Εκείνοι πού έχουν σκοπό να γίνουν Δεσποτάδες.

—Έ, λοιπόν, γιατί να κάνω ένα έργο για το οποίο προσφέρονται πολλοί και όχι ένα έργο για το οποίο δεν προσφέρεται σχεδόν κανένας;

4. Αξία και αξίωμα

Παρόμοια ερώτηση από Κληρικό:

—Πάτερ Ιωήλ, γιατί δεν σε κάνουν Δεσπότη; Έπρεπε να είχες προ πολλού πάρει αυτό το αξίωμα!

—Τι έχει σημασία, το αξίωμα ή η αξία;

—Η αξία βέβαια.

—Έ, λοιπόν, ας φροντίσουμε να αποκτήσουμε αξία κι όχι αξίωμα.

5. Αγάπη - ανάγκη - φόβος

Παρόμοια ερώτηση από άλλο Κληρικό:

—Πάτερ Ιωήλ, πώς δεν γίνετε ακόμη Δεσπότης, εσείς πού έχετε τόσα προσόντα; Ως Αρχιερέας θα είχατε πολύ περισσότερες δυνατότητες για το έργο σας, καθώς και πολλούς συνεργάτες.

—Οι άνθρωποι πού μας πλησιάζουν μας πλησιάζουν ή από αγάπη ή από ανάγκη ή από φόβο. Τώρα πού δεν έχω διοίκηση, κανείς δεν με φοβάται και κανείς δεν με έχει ανάγκη. Όσοι με πλησιάζουν με πλησιάζουν από αγάπη και μόνο. Αν ήμουν όμως Δεσπότης, θα με πλησιάζαν και πολλοί από φόβο ή από ανάγκη. Και το κακό είναι ότι δεν μπορεί κανείς πάντοτε να διακρίνει ποιοι τον πλησιάζουν από φόβο ή από ανάγκη και ποιοι από αγάπη. Καλύτερα λοιπόν πού είμαι όπως είμαι και ξέρω ποιοι με αγαπούν.

6. Το ανώτατο αξίωμα

Άλλο πρόσωπο ευχήθηκε στον π. Ιωήλ:

—Πάτερ μου, εύχομαι γρήγορα Δεσπότης. Θα ωφελησετε πολύ περισσότερο την Εκκλησία.

—Να μου ευχηθείς καλύτερα να γίνω κάτι ανώτερο.

—Τι; Αρχιεπίσκοπος; Μακάρι!

—Όχι. Ακόμη ανώτερο.

—Πατριάρχης;

—Όχι. Ακόμη ανώτερο.

—Μα δεν υπάρχει τίποτε ανώτερο από Πατριάρχης.

—Να μου ευχηθείς να γίνω αυτοκράτορας.

—Αυτοκράαααατορας!!!;;;

—Ναι, αυτοκράτορας. Όχι όμως με ψιλή αλλά με δασεία.

—Δεν σας καταλαβαίνω.

—Αυτοκράτορες με ψιλή είναι εκείνοι πού εξουσιάζουν τους λαούς. Αυτοκράτορες με δασεία είναι εκείνοι πού εξουσιάζουν τους εαυτούς τους,

πού είναι κύριοι, όχι δούλοι των παθών τους. Αυτό ας ευχηθούμε να γίνουμε. Είναι το ανώτερο από όλα τα αξιώματα.

7. Πάντοτε δεύτερος

Πριν από πολλά χρόνια, με επικείμενη την εκλογή κάποιου Βοηθού Επισκόπου, γράφτηκε δεύτερος στο τριπρόσωπο ψηφοδέλτιο. Ο τότε Μητροπολίτης Μεσσηνίας, όταν ήλθε από την Αθήνα στην Καλαμάτα, το ανακοίνωσε αυτό στον π. Ιωήλ, ο οποίος δεν γνώριζε τίποτε, και πρόσθεσε: —Άντε, την άλλη φορά θα έλθεις πρώτος.

—Όχι, Σεβασμιότατε, απάντησε εκείνος• τέτοιος κίνδυνος δεν υπάρχει. Εγώ πάντοτε δεύτερος θα έρχομαι...

8. Περί Διδακτορίας

Νεαρός Θεολόγος και ήδη έγγαμος Ιερέας τον προέτρεπε να υποβάλει στο Πανεπιστήμιο διατριβή για διδακτορία.

—Για στάσου, βρε παιδί μου. Να γίνω διδάκτορας, ε;

—Ναι! Γιατί να μη γίνετε;

—Δεν μου λες, τι θα πει διδάκτορας; Δεν θα πει διδάσκαλος;

—Μάλιστα, αυτό θα πει.

—Λοιπόν, τώρα δεν είμαι διδάσκαλος; Να γίνω ότι είμαι;

9. Θαυμαστή παρρησία

Κάποιος Μητροπολίτης συνήθιζε κάθε χρόνο να καλή σε γεύμα τους Εφημέριους μαζί με τα μέλη των Εκκλησιαστικών Συμβουλίων της έδρας της Μητροπόλεως. Κατά τα γεύματα αυτά γινόταν από τον Επίσκοπο «Έκθεση των Πεπραγμένων» από αυτόν «εν τη Ιερά Μητροπόλει» και ακολουθούσε άφθονο «λιβάνισμα» από τους παριστάμενους, από τους οποίους κάποιοι, σημειωτέον, αποχωρώντας ελεεινολογούσαν τους εαυτούς των —για τα εγκώμια— και τον Επίσκοπο — για τις αφόρητες περιαιτολογίες. Το σωτήριο λοιπόν έτος ..., ο π. Ιωήλ βρέθηκε στην έδρα της Μητροπόλεως εκείνης και κλήθηκε εγγράφως από τον Επίσκοπο, με τον όποιο γνωριζόταν από χρόνια, στο εν λόγω γεύμα. Ο π. Ιωήλ, αφού πληροφορήθηκε από κάποιο Ιερέα τι ακριβώς συνέβαινε κάθε χρόνο σ' αυτά τα γεύματα, απάντησε εγγράφως: «Σεβασμιότατε• ευχαριστώ θερμά για την πρόσκλησή Σας να παραστώ στο γεύμα Σας και να ακούσω την «Έκθεση των Πεπραγμένων» Σας. Επιτρέψτε μου όμως να μην έλθω, διότι σε γεύματα τέτοιας φύσεως πλήττω»! ! ! (Και «ο ακηκόως μεμαρτύρηκε και αληθινή εστίν ή μαρτυρία αυτού...»). Δικαιολογώντας δε σε κάποιο φίλο

του αυτή την απάντηση, έλεγε: «Να επρόκειτο, κατά το γεύμα, να πούμε δύο ωφέλιμες σκέψεις από τη Γραφή ή τους Πατέρες, να πάω με όλη μου την ψυχή. Άλλα να πάω για να ακούω επί δύο ή τρεις ώρες επαίνους και κολακείες, ε, όχι!»

10. Τράπεζα άνευ λόγων

Κλήθηκε κάποτε με άλλους Κληρικούς σε γεύμα από κάποιο Μητροπολίτη. Έτρωγαν και σιωπούσαν. Ο Μητροπολίτης δεν αποφάσιζε να ανοίξει συζήτηση, φοβούμενος προφανώς τον π. Ιωήλ, φοβούμενος δηλαδή μήπως ή υπεροχή του π. Ιωήλ στη συζήτηση τους επισκίαση όλους. Ο π. Ιωήλ πάλι, από σεβασμό προς τον Αρχιερέα, δεν έπαιρνε το λόγο, περιμένοντας να αρχίσει εκείνος πρώτος. Αφού πέρασε αρκετή ώρα και βαρέθηκε να περιμένει, στρέφεται προς το Μητροπολίτη:

—Σεβασμιότατε, καλό θα ήταν να πούμε κάτι ωφέλιμο, διότι τράπεζα άνευ λόγων, ουδέν διαφέρει φάτνης αλόγων. Μόνο τα ζώα τρώνε αμίλητα στο παχνί τους...

11. Ο «δεσποτισμός» και οι προφάσεις

Κάποιος Θεολόγος του έλεγε ότι δεν γίνεται Κληρικός διότι «επικρατεί δεσποτισμός στην Εκκλησία και δεν μπορεί κανείς να εργασθεί κάτω από αυτές τις συνθήκες». Ο π. Ιωήλ απάντησε:

—Αχ, καημένη! Αυτά είναι προφάσεις εν αμαρτίαις! Ο Κύριος και οι Απόστολοι εργάσθηκαν κάτω από Άνες και Καϊάφες και Ηρώδες και Πιλάτους και Νέρωνες. Και όμως τι έργο επιτέλεσαν!... Πες καλύτερα ότι σου λείπει το πνεύμα της θυσίας και άφησε τις δικαιολογίες. Και κάτω από το χειρότερο Επίσκοπο ο καλός Κληρικός θα μπορέσει να οδηγήσει ψυχές στον ουρανό.

12. Τα ράσα είναι εμπόδιο

Σε άλλο νέο, πού ισχυριζόταν ότι τα ράσα, τα γένια και τα μαλλιά είναι εμπόδιο για την είσοδο στον Κλήρο, έλεγε: «Σκέψου τι θα έκαναν αυτοί πού τα λένε αυτά, αν επρόκειτο να αντιμετωπίσουν όχι τις "δυσκολίες" αυτές, αλλά τα όσα αντιμετώπισε ο Παύλος! «Εν κόποις περισσοτέρως, εν πληγαίς υπερβαλλόντως, εν φυλακαίς περισσοτέρως, εν θανάτοις πολλάκις. Υπό Ιουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα παρά μίαν έλαβον, τρίς ερραβδίσθην, άπαξ ελιθάσθην, τρις εναυάγησα, νυχθημερόν εν τω βυθώ πεποίηκα• οδοιπορίαίς πολλάκις, κινδύνοις ποταμών, κινδύνοις ληστών, κινδύνοις εκ γένους, κινδύνοις εν ψευδαδέλφοις• εν κοπώ και μόχθο, εν

αγρυπνίαις πολλάκις, εν λιμώ και δίψει, εν νηστείαις πολλάκις, εν ψύχει και γυμνότητι...». Αυτά υπέστη ο Παύλος και χαιρόταν γι' αυτά! Κι εμείς σκεπτόμαστε τα ράσα και τα μαλλιά και τα γένια! Μα δεν ντρεπόμαστε λιγάκι;...»

13. «Η δράση και η βράση»

Συζήτηση με κάποιο Θεολόγο:

—Ο χριστιανός, πάτερ μου, πρέπει να είναι άνθρωπος δράσεως. Ο Μοναχικός Βίος όμως είναι απραξία.

—Ωχ, καημένε! Δεν αφήνεις τη δράση και τη βράση και να κοιτάξεις λίγο το δικό σου καταρτισμό; Όλο δράση και βράση είμαστε και αφήσαμε τις ψυχές μας να γίνουν χέρσα χωράφια. Καθάρισε με βαθιά αυτοκαλλιέργεια την ψυχή σου από τα πάθη και τότε ότι προσφέρεις στον πλησίον σου θα το προσφέρεις όχι από το άδειασμα σου αλλά από το ξεχείλισμα σου.

14. Απάντηση σε μοναχομάχους

Παιδί από ευσεβή —και κάπως επιφανή— οικογένεια, μορφωμένο και με προσοδοφόρα θέση, ήθελε να πάει σε μοναστήρι. Η οικογένειά του αντιδρούσε σφοδρότατα. Έγραψαν δε (δεν πρόκειται για οικογένεια πού κατοικούσε στην Καλαμάτα) και στον π. Ιωήλ και τον παρακαλούσαν με επιστολή του να αποτρέψει το σχεδιαζόμενο. «Είναι κρίμα», έγραφαν, «να εγκαταλείψει τα εγκόσμια ένας άνθρωπος επιτυχημένος στη ζωή». Η απάντηση του π. Ιωήλ: «Ωστε φρονείτε ότι στη λατρεία του Θεού —διότι αυτό σημαίνει Μοναχικός Βίος— δεν πρέπει να αφιερώνονται όσοι είναι επιτυχημένοι στη ζωή, αλλά μόνο οι αποτυχημένοι, τα ναυάγια, οι απόκληροι; Θερμά συγχαρητήρια! Και είστε και άνθρωποι ευσεβείς!...»

15. «Δεν σβήνω πόθους...»

Ερώτηση από πατέρα φιλομόναχης κόρης:

—Γιατί, πάτερ Ιωήλ, προτρέπεις τα κορίτσια μας να γίνουν καλόγριες;

—Εγώ δεν προτρέπω, αλλά και δεν εμποδίζω. Πόθους Μοναχικούς εγώ ούτε ανάβω ούτε σβήνω. Δεν ανάβω διότι δεν μπορώ• μόνο το Άγιο Πνεύμα μπορεί να κάνει κάτι τέτοιο. Δεν σβήνω διότι δεν πρέπει. Ποιος είμαι εγώ για να σβήσω τις φλόγες που ανάβει ο Θεός;

—Αφού δεν προτρέπεις εσύ να γίνουν καλόγριες, τότε πώς εξηγείται ότι τόσες κοπέλες, που εξομολογούνται σε σένα, θέλουν να γίνουν Μοναχές;

—Η ερώτησή σου θα ήταν καλύτερα να γίνει έτσι: «Γιατί τόσες κοπέλες

που θέλουν να γίνουν μοναχές έρχονται και εξομολογούνται σε σένα;». Οπότε θα σου απαντούσα: Διότι είναι γνωστό ότι εγώ δεν αποτρέπω από το Μοναχικό Βίο. Έρχονται λοιπόν σ' εμένα, διότι είναι βέβαιες ότι δεν θα αντιταχθώ στους πόθους τους. Κατάλαβες;

16. Αφάνεια και σιωπή

Βρέθηκε πριν από λίγα χρόνια στην Αθήνα και κλήθηκε σε φιλική σύσκεψη με άλλους φιλομόναχους κληρικούς. Η σύσκεψη είχε ως θέμα το Μοναχικό Βίο. Μετά το τέλος της, λέει ένας από τους παριστάμενους:

—Να βγάλουμε μια αναμνηστική φωτογραφία.

— «Ου ποιήσεις σεαυτώ είδωλον!», άπαντα χαριτολογώντας και φεύγει.

Εκ των υστέρων ρωτήθηκε από κάποιο φίλο:

—Και ήταν κακό να βγάλετε μια φωτογραφία όλοι μαζί;

—Πάψε, καημένε! Η φωτογραφία προοριζόταν για δημοσίευση. Πήγαμε να συζητήσουμε για το Μοναχισμό, που σημαίνει αφάνεια και σιωπή, και εμείς βρήκαμε την ευκαιρία να αυτοδιαφημιστούμε στις εφημερίδες;

17. Άσκηση και αφάνεια

Σε κάποια συζήτηση έλεγε, υπερασπίζοντας το Μοναχικό Βίο: «Χωρίς ταπείνωση ο άνθρωπος δεν βλέπει Θεού πρόσωπο. Ταπείνωση για το σώμα είναι η νηστεία, η αγρυπνία, η σκληραγωγία και γενικώς η άσκηση. Ταπείνωση για την ψυχή είναι η αφάνεια. Άσκηση λοιπόν και αφάνεια• να τα μέσα που κρατούν σε ταπείνωση και το σώμα και την ψυχή. Και ο Μοναχός αυτό ακριβώς κάνει: Ταπεινώνει με την άσκηση το σώμα και με την αφάνεια την ψυχή.

18. Ο οπαδός υπακούει στον αρχηγό του

Κάποιος Θεολόγος του έλεγε ότι δεν τηρεί (ο Θεολόγος) τις νηστείες, παρότι είναι υγιής, διότι δεν τις θεωρεί αναγκαίες. Ο π. Ιωήλ, αφού ανέπτυξε με πολλά την αξία της νηστείας, πρόσθεσε:

—Ποιος είναι αρχηγός; Εμείς ή η Εκκλησία;

—Η Εκκλησία βεβαίως, απάντησε ο Θεολόγος.

—Έ, αγαπητέ μου, τότε οφείλεις να υπακούεις στον αρχηγό σου. Οι αρχηγοί διατάσσουν και οι οπαδοί υπακούουν. Αφού λοιπόν αναγνωρίζεις την Εκκλησία σου ως αρχηγό και όχι τον εαυτό σου, να εκτελείς τις επιταγές της Εκκλησίας και όχι τα θελήματα του εαυτού σου.

19. Η συμφωνία των Πατέρων

Σε περίπτωση παρόμοια με την παρα έλεγε, τονίζοντας την αξία της νηστείας και γενικώς της ασκήσεως:

—Αν διάβασης τους Πατέρες, θα δεις να έχουν σε πολλά θέματα τις ιδιοτυπίες τους και μερικές φορές και τις διαφωνίες τους ακόμη. Π.χ. ένα χωρίο της Γραφής ο ένας το ερμηνεύει έτσι, ο άλλος αλλιώς. Αν υπάρχει ένα θέμα για το οποίο ούτε ένας από τους Πατέρες δεν διαφωνεί, αυτό είναι το θέμα της ασκήσεως. Σ' αυτό υπάρχει καθολική συμφωνία των Πατέρων. Όλοι εξυμνούν τη νηστεία, την αγρυπνία, την εκούσια πτώχεια, την σκληραγωγία του σώματος, την κακοπάθεια εν γένει. Κανείς δεν εξυμνεί τις ανέσεις και την καλοπέραση. Αντιλαμβάνεσαι τη σημασία του γεγονότος αυτού;

20. Η μίμηση ή θαυμασμός

Ρωτήθηκε από κάποιον:

—Πάτερ μου, γιατί γράφονται αυτά πού γράφονται στους βίους των Ασκητών; Είναι δυνατόν εμείς να κάνουμε αυτά τα πράγματα;

—Γράφονται ή για να τους μιμούμαστε ή, εάν δεν το κατορθώνουμε αυτό, για να τους θαυμάζουμε και να ταπεινωνόμαστε, βλέποντας τη δική μας αδυναμία. Η αγώνας προς μίμηση λοιπόν ή θαυμασμός και ταπείνωση. Εμείς όμως αντί να τους θαυμάζουμε για τα κατορθώματα τους και να ελεεινολογούμε τους εαυτούς μας, τους χλευάζουμε και τους ειρωνευόμαστε. Εκείνοι δεν είχαν καταλάβει το αληθινό νόημα του Χριστιανισμού και το καταλάβαμε εμείς!... Ο Θεός να μας φωτίσει να δούμε το κατάντημά μας...

21. Οι Πατέρες είναι ζωή

Συζητώντας για τους Πατέρες με κάποιο νεωτερίζοντα Θεολόγο, έλεγε:

—Κοιτάζουμε τι είπαν και τι έγραψαν οι Πατέρες και όχι πώς έζησαν. Αντί να κάνουμε σχόλια στα κείμενα των Πατέρων, θα έπρεπε καλύτερα να αντιγράψουμε τη ζωή τους. Οι Πατέρες προσεύχονταν πολύ, αγρυπνούσαν πολύ, νήστευαν πολύ, αγαπούσαν την πτώχεια και την απλότητα, μισούσαν το κοσμικό φρόνημα, πολεμούσαν τις πλάνες, αποστρέφονταν τις ανέσεις του βίου, απέφευγαν τα αξιώματα, τη δόξα, τις τιμές, αγαπούσαν το μαρτύριο. Τα κάνουμε εμείς αυτά; Κρατούμε στα χέρια τα βιβλία των Πατέρων και η ζωή μας είναι άρνηση της δικής τους ζωής. Οι Πατέρες είναι ζωή, δεν είναι φιλολογία.

22. Και η συγκράτηση είναι δύναμη

Σε κάποια συζήτηση πού αναφερόταν σε πρόσωπο πολύ δραστήριο, έλεγε: —Δύναμη δεν είναι μόνο το να αναπτύσσεις τις δυνάμεις σου, αλλά και το να τις συγκρατείς όποτε πρέπει. Αλλιώςτικά μοιάζεις με αυτοκίνητο χωρίς φρένα. Αυτό όμως δεν είναι δύναμη• είναι αδυναμία.

23. Επιζήτηση οπαδών

Σε μια συζήτηση, επικρίνοντας την τάση πολλών που επιζητούν πάση θυσία οπαδούς έλεγε:

—Μου κάνει πολλή εντύπωση η συμπεριφορά του Κυρίου: «Εδέετο αυτού ο ανήρ, αφού εξεληλήθει τα δαιμόνια, είναι συν αύτω- απέλυσε δε αυτόν ο Ιησούς λέγων υπόστρεφε εις τον οίκον σου και διηγού όσα εποίησέ σοι ο Θεός. Εμείς τι κάνουμε; Αν κάποιος ζητήσει να μείνει μαζί μας, όχι μόνο τον κρατάμε περιχαρείς, αλλά και του λέμε: «Πήγαινε να φέρεις και μερικούς άλλους ακόμη!...».

24. «Ο Απόστολος είναι ωραίος»

Σε άλλη συζήτηση η οποία αναφερόταν σ' εκείνους που εκλαμβάνουν τη θ. Λειτουργία ως θέαμα και ακρόαμα, έλεγε:

—Τους ακούς και σου λένε: «Τι ωραία είπε ο ψάλτης τον Απόστολο!». Τι ωραία είπε ο ψάλτης τον Απόστολο πρέπει να λέμε, ή τι ωραίος Απόστολος ήταν αυτός που είπε ο ψάλτης; Ο Απόστολος είναι ωραίος κι αυτό πρέπει να προσέχουμε...

25. Απλότητα – βάθος

Σε άλλη συζήτηση, οπού γινόταν λόγος για το κήρυγμα, έλεγε: —Το κήρυγμα πρέπει να είναι απλό και βαθύ. Βαθύ για να ελκύει και απλό για να κατανοείται.

26. Η εκλογή των βιβλίων

Σε άλλη συζήτηση, όπου γινόταν λόγος για τα βιβλία, έλεγε: Πρέπει να προσέχουμε πολύ στην εκλογή των βιβλίων πού διαβάζουμε, διότι ο χρόνος είναι πολύτιμος και δεν πρέπει να δαπανάται στη μελέτη βιβλίων ρηχών και ανούσιων. Βιβλίο πού δεν αξίζει να διαβαστεί για δεύτερη και τρίτη φορά, δεν πρέπει να διαβαστεί ούτε για πρώτη φορά.

27. Η αξία της ψυχής

Άλλοτε πάλι πού μιλούσαν για την αξία της ψυχής, έλεγε: Η αξία της ψυχής είναι άπειρη, και είναι προφανές αυτό. Όταν θέλουμε να καθαρίσουμε ένα ύφασμα, ποτέ δεν θα χρησιμοποιήσουμε σαπούνι ακριβότερο από το ύφασμα. Το σαπούνι που θα χρησιμοποιήσουμε θα είναι ή φθηνότερο ή, το πολύ-πολύ, ίσης αξίας. Με τι πλύθηκε και καθαρίστηκε η ανθρώπινη ψυχή; Με το Αίμα του Κυρίου! Πόση είναι ή αξία του Αίματος του Κυρίου; Άπειρη! Άρα άπειρη πρέπει να είναι και η αξία της ανθρώπινης ψυχής που καθαρίστηκε μ' αυτό!

28. Εργασία και θάνατος

Ο π. Ιωήλ εργαζόταν ακατάπαυστα. Παρότι δε είχε προσβληθεί από φυματίωση στα νιάτα του τηρούσε όλες τις νηστείες. Εξαιτίας αυτού ένας φίλος του του συνέστησε να ελαττώσει και τη νηστεία και την εργασία.. Η απάντησή του:

—Αγαπητέ μου, ο άνθρωπος κάπου θα αναλωθεί, κάπου θα λιώσει. Αν δεν λιώσει στην εργασία θα λιώσει στην αμαρτία και δεν υπάρχει μεγαλύτερη ευτυχία από το να λιώνει κανείς στο έργο του Θεού. Εργασία και θάνατος, αυτό ας είναι το σύνθημα μας. Ας εργασθούμε λοιπόν διότι θα πεθάνουμε.

29. Πίστη και θαύματα

Πριν από τον πόλεμο, ταξιδεύοντας για την Αθήνα, άκουσε σε κάποια στάση του τραίνου, ότι στο Ναό του χωριού γινόταν θαύμα (δάκρυσε μια Εικόνα). Αυτός έμεινε ανεπηρέαστος, διαβάζοντας κάποιο βιβλίο, ενώ το τρένο άδειαζε γρήγορα και οι επιβάτες έτρεχαν «πατείς με πατώ σε» στο Ναό —ήταν κοντά στο σταθμό— για να δουν το θαύμα. Μετά από λίγο επέστρεψαν. Εκείνος πού καθόταν ακριβώς απέναντι από τον π. Ιωήλ τον αγριοκοίταξε. Ήταν προφανές ότι ο «παπάς» —μόνος αυτός!— δεν είχε καν κινηθεί από τη θέση του.

—Συ παπούλη δεν πιστεύεις! λέει επιτιμητικά στον π. Ιωήλ.
—Εγώ πιστεύω και γι' αυτό δεν μου κάνουν εντύπωση τα θαύματα. Εσύ δεν πιστεύεις! Και πήγες να δεις το θαύμα για να πιστέψεις. Έτσι δεν είναι; Για πες μου λοιπόν, τώρα πίστεψες;

30. «Όποιος δεν ξέρει, δε μιλάει»

Στο ίδιο ή σε άλλο ταξίδι, συνταξίδευε με κάποιο κομμουνιστή. Άνοιξαν ευρεία συζήτηση περί υπάρξεως Θεού, αθανασίας της ψυχής κ.λπ.. Ο

κομμουνιστής, παρότι ήταν ιδιαίτερα καταρτισμένος, υπέστη άγριο σφυροκόπημα. Στο τέλος λέει:

—Βλέπω παππούλη κατέχεις καλά το μάθημα σου. Άλλα τι να κάνεις; Αφού είσαι παπάς, αυτά θα λες!

—Επειδή είμαι παπάς τα λέω αυτά ή επειδή τα πιστεύω αυτά, έγινα παπάς; Η παπαδωσύνη μου γέννησε τις ιδέες μου ή αυτή γεννήθηκε από τις ιδέες μου;

—Δεν ξέρω!

—Αϊ, οποίος δεν ξέρει, καημένε μου, το κλείνει το στοματάκι του. Δεν μιλάει. Όποιος ξέρει μιλάει.

—Δεν υπάρχει μεταξύ τους καμία διαφορά. Και οι δύο θέλουν ισότητα, αδελφосύνη, κοινωνική δικαιοσύνη.

—Υπάρχει κάποια διαφορούλα.

—Ποια;

—Ο Χριστιανισμός λέει στον οπαδό του: Γιατί να έχεις εσύ και να μην έχει αυτός; Λοιπόν, δωσ' του! Ο Κομμουνισμός λέει στον οπαδό του: Γιατί να έχει αυτός και να μην έχεις εσύ; Λοιπόν, πάρ' του. Κατάλαβες τη διαφορά;

31. Χριστιανισμός – Κομμουνισμός

Συζήτηση με άλλο κομμουνιστή:

—Και ο Χριστιανισμός, πάτερ μου, Κομμουνισμός είναι. Στον κοινωνικό τομέα.

32. Η βάση και το άριστα

Συζήτηση με κάποιο καθηγητή Γυμνασίου

—Πάτερ μου, δεν βρίσκω καθόλου σωστό να πράττει ο χριστιανός το αγαθό για να απολαύσει τον Παράδεισο ή για να αποφύγει την Κόλαση. Το αγαθό θα έπρεπε να το πράττουμε μόνο και μόνο από αγάπη προς το Θεό.

—Εσύ όταν βαθμολογείς τους μαθητές σου μόνο το μηδέν και το άριστα χρησιμοποιείς; Δεν έχεις άλλους βαθμούς;

—Έχω μεγάλη βαθμολογική κλίμακα. Κινούμαι από το μηδέν μέχρι το είκοσι. Όσοι πάρουν από δέκα κι ε προάγονται. Οι άλλοι απορρίπτονται.

—Και ο Χριστιανισμός έχει τη δική του βαθμολογική κλίμακα. Το άριστα το βάζει σ' εκείνους που πράττουν το αγαθό, μόνο και μόνο διότι επιθυμούν, ως παιδιά του Θεού, να εκτελούν το θέλημά του Πατέρα τους. Σ' εκείνους που πράττουν το αγαθό για να απολαύσουν τον Παράδεισο βάζει μικρότερο βαθμό. Ακόμη μικρότερο βαθμό βάζει σ' εκείνους που πράττουν το αγαθό για να αποφύγουν την Κόλαση. Όλοι οι βαθμοί όμως

αυτοί είναι από το δέκα και συνεπώς προβιβάσιμοι, έφ' όσον αυτοί που τους λαμβάνουν πράττουν το αγαθό. Εσύ αν θέλεις αγωνίσου για το άριστα. Κανείς δεν σε εμποδίζει. Βλέπε όμως με συμπάθεια κι εκείνους τους καημένους που αγωνίζονται έστω και για το δεκαράκι.

33. Η ισότητα και το «ίσωμα»

Σε συζήτηση με άλλο κομμουνιστή:

—Αν επικρατήσουμε εμείς, πάτερ Ιωήλ, θα φέρουμε ισότητα!

—Ισότητα θα φέρετε, , ή ίσωμα θα τα κάνετε;

34. Πουθενά αλλού δεν πιστεύω

Συζήτηση με κάποιο φίλο του:

—Για το θέμα αυτό, πάτερ Ιωήλ, νομίζω ότι μπορείτε να βασιστείτε στο τάδε πρόσωπο.

—Το πρόσωπο αυτό καλό είναι, δεν αντιλέγω. Και είναι ολοψύχως αφιερωμένο σ' εμένα και στο έργο μου. Όμως αυτά για σήμερα. Αύριο δεν ξέρουμε τι γίνεται. Οι άνθρωποι αλλάζουν.

—Έ, όχι! Αυτό το πρόσωπο είναι άξιο κάθε εμπιστοσύνης. Δεν πρόκειται να αλλάξει ποτέ διαθέσεις απέναντί σας. Εγώ πιστεύω στη σταθερότητα του προσώπου αυτού.

—Εγώ όμως πιστεύω μόνον «εις ένα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα»... Πουθενά αλλού δεν πιστεύω.

35. «Έχετε κρατούμενα!»

Σε συζήτηση παρόμοια με την παρα έλεγε στους φίλους του:

—Μην έχετε ποτέ απόλυτη πίστη στους ανθρώπους. Μην κάνετε ποτέ τις διαιρέσεις σας 4 δια 2. Προτιμάτε πάντοτε να κάνετε τις διαιρέσεις σας 5 δια 2, ώστε να μένει και κάποιο κρατούμενο. Πάντοτε να έχετε κρατούμενα. Δεν θα μετανιώσετε ποτέ.

36. Προτροπή για συμφιλίωση

Διάλογος με κάποιο χωρικό:

—Μα δεν μπορώ, πάτερ μου, να μιλήσω εγώ πρώτος. Ο αδελφός μου πρέπει να μου μιλήσει πρώτος. Αυτός έφταιξε κι όχι εγώ. Κι έπειτα αυτός είναι μικρότερος κι εγώ μεγαλύτερος.

—Δεν μου λες, ποιος είναι μεγαλύτερος; Εμείς ή ο Θεός;

—Μα θέλει ρώτημα; Ο Θεός βέβαια.

—Ποιος έφταιξε στον άλλο; Ο Θεός σ' εμάς ή εμείς στο Θεό;

—Εμείς φταίξαμε στο Θεό.

—Και ποιος πρώτος έκανε την αρχή της συμφιλίωσης; Εμείς πήγαμε στο Θεό ή ο Θεός ήλθε σ' εμάς;

—Ο Θεός ήλθε σ' εμάς.

—Λοιπόν;

—Λοιπόν, σ' ευχαριστώ. Έχεις δίκιο. Εγώ θα πάω πρώτος στον αδελφό μου.

37. «Να το μάθεις από μέσα»

Απάντηση σε άλλο πρόσωπο, που δυσκολευόταν να συγχωρήσει άνθρωπο που το είχε βλάψει:

—... Να μάθεις καλά το «Πάτερ ημών». Ακούς;

—Το «Πάτερ ημών» το ξέρω, δέσποτα μου, απ' έξω από τότε που ήμουν παιδί.

—Απ' έξω το ξέρεις, αλλά δεν το ξέρεις από μέσα.

—Τι εννοείτε;

—Δεν ξέρεις το νόημά του. Μηχανικά το απαγγέλλεις. Αν το ήξερες από μέσα, θα συγχωρούσες προθυμότερα τον πλησίον σου, διότι αλλιώς δεν υπάρχει περίπτωση να συγχωρηθείς κι εσύ από το Θεό για τις αμαρτίες σου. Το «αφες ημίν τα οφειλήματα ημών ως και ημείς αφίεμεν τοις οφειλέταις ημών» αυτό σημαίνει. Λοιπόν να μάθεις το «Πάτερ ημών» από μέσα. Σύμφωνοι;

38. Επιθυμία θανάτου

Ερώτηση ηλικιωμένης γυναίκας, φτωχής και άρρωστης:

—Είναι αμαρτία, πάτερ μου, που επιθυμώ το θάνατο;

—Αν επιθυμείς να πεθάνεις για να απαλλαγείς από τα βάσανα, βεβαίως είναι αμαρτία, διότι είναι σαν να γογγύζεις κατά του Θεού που επιτρέπει τα βάσανά σου. Αν όμως επιθυμείς να πεθάνεις για να μην αμαρτάνεις και λυπείς με τις αμαρτίες σου το Θεό, αυτό δεν είναι καθόλου αμαρτία. Αν πάλι επιθυμείς να πεθάνεις, διότι δεν αντέχεις το χωρισμό σου από το Θεό και θέλεις να μεταβείς το συντομότερο κοντά Του, τότε η επιθυμία σου αυτή είναι τρισευλογημένη!

39. Πόθος Παραδείσου

Συνάντησε μια μέρα μια υπέργερη κυρία, ηλικίας 90 και πλέον χρονών, ευσεβέστατη και πολύ φιλακόλουθη.

—Ακόμη εδώ είσαι; της είπε• δεν έφυγες για τον Ουρανό; "Αχ, να ήξερες τι χάνεις πού μένεις εδώ ακόμη!...

—Δεν με πήρε ακόμη ο Κύριος, πάτερ μου.

—Δεν θα Του το ζήτησες φαίνεται. Ζήτησε του να σε πάρει γρήγορα στη δόξα Του. Χάνεις πολλά εδώ πού μένεις...

40. «Μέσα σου έχεις το πυρ»

Σε κάποιο κήρυγμά του κατά των προκλητικών γυναικείων αμφιέσεων, έλεγε:

—... Τις βλέπεις τις γυναίκες τώρα το καλοκαιρι και γίνονται κινητά κρεοπωλεία. Τι σε πιάνει, κυρά μου, και περιφέρεσαι γυμνή; Κάνει ζέστη! σου λέει. Αμ δεν είναι η εξωτερική ζέστη. Μέσα σου έχεις το πυρ της Κολάσεως. Μέσα σου βράζουν τα καζάνια του Διαβόλου και γι' αυτό καιγεσαι και σκάζεις και πετάς τα ρούχα σου...

(Σημειωτέον ότι ο π. Ιωήλ ούτε αντίδωρο έδωσε κάποτε σε γυναίκα που είχε απρεπή ενδυμασία).

41. Επιβολή πειθαρχίας

Πριν τριάντα χρόνια, υπηρετώντας σε Ναό άλλης πόλεως (όχι δηλαδή της Καλαμάτας), αξίωσε να καθορισθεί τόπος για τους άνδρες και άλλος για τις γυναίκες, ώστε να μην εκκλησιάζονται αναμειγμένοι. Βρήκε ισχυρές αντιδράσεις. Επέμεινε και τελικά επιβλήθηκε. Σε κάποια Θ. Λειτουργία, διακρίνει στις θέσεις των ανδρών μια γυναίκα. Ήταν σύζυγος Επιτρόπου από εκείνους που είχαν αντιδράσει. Καλεί το Νεωκόρο και του λέει: —Πήγαινε να της πεις να φύγει αμέσως και να πάει στις θέσεις των γυναικών.

Ο Νεωκόρος επιστρέφει άπρακτος.

—Μου είπε, δεν πάει πουθενά. Θα μείνει εκεί που είναι.

Ο π. Ιωήλ απαντά:

— Καλά! Να πάς άλλη μια φορά και να της πεις ότι αν δεν φύγει θα το μετανιώσει πικρά. Και η δεύτερη νουθεσία αποδείχθηκε μάταιη. Ήλθε η στιγμή του κηρύγματος. Ανεβαίνει στον Άμβωνα:

—Σας είπα ότι οι άνδρες θα είναι χωριστά από τις γυναίκες. Σας το είπα κατά το παρελθόν επανειλημμένα. Και με ακούσατε. Σήμερα όμως βλέπω να είναι στις θέσεις των ανδρών μια κυρία. Δεν θα αρχίσω το κήρυγμα αν δεν φύγει από κει που είναι. Η κυρία κατακόκκινη εκτέλεσε την εντολή την ίδια στιγμή.

42. «Καρδιά αγκινάρα»

Όταν ήταν Καθηγητής Γυμνασίου παρακλήθηκε από κάποια μαθήτριά της μεγάλης τάξεως, που είχε αποτύχει στις γραπτές εξετάσεις, να της δώσει βαθμό, ώστε να μη χάσει την χρονιά της. Απάντηση:

—Εάν σου λείπει μία μονάδα για τη βάση, θα σου τη δώσω. Περισσότερο όμως όχι. Η μαθήτριά άρχισε να κλαίει. Εκείνος τότε απαντά:

—Μην κλαις, διότι δεν πρόκειται να με συγκινήσεις. Η καρδιά μου είναι αγκινάρα.

43. Απάντηση σε πείραγμα

Κατά την ίδια περίοδο, όταν δηλαδή υπηρετούσε στην Εκπαίδευση, μετατέθηκε από κάποιο Γυμνάσιο σε άλλο. Λίγες μέρες μετά την άφιξή του στο νέο Γυμνάσιο, κάποιος νεαρός καθηγητής αποφασίζει να πειράξει τον «παπά». Λέει στους άλλους συναδέλφους:

—Τώρα πού θα μπει ο παπάς (στην αίθουσα των καθηγητών), θα σιγοτραγουδήσω ένα ελαφρό τραγουδάκι. Να δούμε τι θα κάνει. Ο π. Ιωήλ μπαίνει, ακούει, αλλά δεν διαμαρτύρεται. Σιωπά. Αφού τελείωσε ο νεαρός, αρχίζει αυτός να ψάλλει: «Πάντα ματαιότης τα ανθρώπινα...». Τινάσσεται ε ο νεαρός καθηγητής και διαμαρτύρεται:

—Πάτερ, τα νεκρώσιμα σας θα ακούμε τώρα;

—Αγαπητέ μου, εσύ πριν λίγο έλεγες τα δικά σου τραγούδια κι εγώ δεν διαμαρτυρήθηκα. Τώρα που εγώ λέω τα δικά μου τραγούδια, γιατί διαμαρτύρεσαι εσύ; Άναυδος ο νεαρός. Ουδέποτε πλέον τόλμησε να πειράξει τον π. Ιωήλ.

44. Μη ζητάτε ευγνωμοσύνη

Παρόμοια έλεγε και άλλοτε: «Όταν κάνεις το καλό και περιμένεις να βρεις ευγνωμοσύνη, γρήγορα θα απογοητευθείς και θα χάσεις τη γαλήνη σου, διότι οι άνθρωποι είναι συνήθως αγνώμονες. Όταν κάνεις το καλό, να περιμένεις ότι θα βρεις το μπελά σου από αυτόν που ευεργέτησες. Έτσι, αν μεν συναντήσεις αχαριστία, δεν θα ταραχθείς, διότι θα είσαι προετοιμασμένος. Αν πάλι συναντήσεις ευγνωμοσύνη, η χαρά σου θα είναι μεγάλη, διότι αλλά περίμενες και άλλα βρήκες».

45. Υλικός πλούτος και πνευματική φτώχεια

Απόσπασμα από άλλο κήρυγμα του: «Δύο ειδών αγαθά υπάρχουν, υλικά και πνευματικά. Εμείς στα μεν υλικά βλέπουμε όχι τι έχουμε αλλά τι μας λείπει• ενώ στα πνευματικά βλέπουμε όχι τι μας λείπει αλλά τι έχουμε. Όχι,

αδελφέ μου, έτσι! Το αντίθετο να κάνεις! Στα υλικά αγαθά να βλέπεις όχι πόσα σου λείπουν, και να μεμψιμοιρείς, αλλά πόσα έχεις, και να δοξάζεις το Θεό γι' αυτά που ή αγαθότητα Του σου έδωσε. Στα πνευματικά αγαθά, δηλαδή στις αρετές, να βλέπεις όχι πόσες αρετές έχεις, και να φουσκώνεις από την υπερηφάνεια σου, αλλά πόσες σου λείπουν, και να ταπεινώνεσαι για την πνευματική φτώχεια σου και έτσι να κερδίζεις πλούσιο το έλεος του Κυρίου».

46. Ολιγάρκεια

Άλλο απόσπασμα: «Πολλές φορές εμείς ζητάμε από τους άλλους να μας δώσουν το πάν, είτε μπορούν είτε δεν μπορούν. Όχι έτσι, χριστιανοί μου! Δεν πρέπει να αξιώνουμε να μας δίνουν οι άλλοι όση αγάπη θέλουμε εμείς, αλλά να αρκούμαστε σε όση εκείνοι μπορούν να μας δώσουν...»

47. Η υψίστη παρηγοριά

Άλλο απόσπασμα από κήρυγμα που έγινε τη Μ. Παρασκευή: «... Αποτελεί παρηγοριά για μας να βλέπουμε άλλους να υποφέρουν περισσότερο. Παρηγορείται ο τυφλός από το ένα μάτι, όταν δει άλλον να είναι τυφλός και από τα δύο μάτια. Παρηγορείται ο ανάπηρος από το ένα χέρι ή πόδι, όταν δει άλλον πού να του λείπουν και τα δύο. Παρηγορείται ο πεινασμένος όταν δει άλλον πού να είναι πεινασμένος και κατάκοιτος... Αλλά να η υπέρτατη παρηγοριά, ο Εσταυρωμένος! Είσαι άρρωστος; Έχεις όμως το κρεβάτι σου, ενώ Αυτός είναι καρφωμένος όρθιος, ε σ' ένα ξύλο. Είσαι φτωχός; Είσαι όμως ελεύθερος, ενώ Αυτός ούτε να κινηθεί δεν μπορεί. Είσαι συκοφαντημένος και κατατρεγμένος; Όχι όμως όσο Αυτός. Σε εγκατέλειψαν οι φίλοι σου; Αλλά Αυτόν τον πρόδωσε ο μαθητής Του και Τον οδήγησε σε θάνατο φρικαλέο. Τα στερείσαι όλα; Αλλά τουλάχιστον κάποιο κουρέλι σκεπάζει το σώμα σου, ενώ Αυτός κρέμεται γυμνός στο Σταυρό. Καμία συμφορά ανθρώπινη, καμία δυστυχία, καμία στέρηση, καμία οδύνη, δεν είναι δυνατόν να ξεπεράσει το μαρτύριο του Ιησού. Και επιτέλους ό,τι κι αν πάσχεις εσύ, είσαι ένας άθλιος αμαρτωλός, ενώ Εκείνος είναι ο μοναδικός Αθώος...»

48. Η υδρογονική βόμβα

Ένα ακόμη απόσπασμα από κήρυγμα του: «Αγωνιούν οι άνθρωποι για το αν θα γίνει πόλεμος και θα πέσει η υδρογονική βόμβα... Χριστιανέ μου, τι είναι αυτά πού σκέφτεσαι; Ποια υδρογονική βόμβα να πέσει; Η υδρογονική βόμβα έπεσε! Έπεσε πριν από χιλιάδες χρόνια. Τότε που αμάρτησε ο Αδάμ.

Και το όνομα της είναι θάνατος! Λοιπόν, τι σημασία έχει αν θα γίνει πόλεμος; Τι σημασία έχει αν θα πεθάνεις με πολλούς μαζί από τη βόμβα η αν θα πεθάνεις μόνος σου από κάποια αρρώστια; Το γεγονός είναι ένα: Θα πεθάνεις! Φρόντιζε λοιπόν να είσαι έτοιμος και πάψε να ασχολείσαι εναγωνίως με το αν θα γίνει πόλεμος και αν θα πέσουν βόμβες... Η βόμβα έχει πέσει και κάθε στιγμή θερίζει ανθρώπινες υπάρξεις...»

49. Ωμή ειλικρίνεια

Παρέστη σε κάποια κηδεία στη Μεσσήνη πριν από πολλά χρόνια. Κάποιος «ευφυής» ομιλητής, αποχαιρετώντας το νεκρό, είπε πολλές ανοησίες για μοίρα, ειμαρμένη κ.λπ. Όταν τελείωσε, αρχίζει ο π. Ιωήλ: «Αγαπητοί μου• όσα σας είπε ο ομιλητής είναι ψέματα! Ακούστε ποια είναι η αλήθεια...». Και συνέχισε αναπτύσσοντας τη χριστιανική διδασκαλία για την πτώση, το θάνατο, την ανάσταση κ.λπ.

50. «Δεν ήταν ειδωλολάτρης...»

Κάτι ανάλογο συνέβη πριν λίγα χρόνια στην Καλαμάτα, στην κηδεία ενός επιφανέστατου —και ταυτόχρονα ευσεβέστατου— μέλους της κοινωνίας της Καλαμάτας. Στην κηδεία αυτή ο ένας από τους ομιλητές ήταν ανώτατος κρατικός λειτουργός. Ο π. Ιωήλ — παρότι δεν είχε σκοπό να μιλήσει— μη ανεχόμενος όσα ειπώθηκαν, αρχίζει: «Αγαπητοί μου• εάν ο προκείμενος νεκρός ήταν δυνατόν να ακούσει όσα ειπώθηκαν, θα τα αποδοκίμαζε, διότι αυτός δεν ήταν ειδωλολάτρης, αλλά πιστός χριστιανός...». Και προχωρεί όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.

51. «Ο νεκρός και η νέκρα»

Σε κάποια κηδεία Αρχιερέως ανήλθαν στο βήμα είκοσι περίπου ομιλητές• άλλοι μακρηγόρησαν και άλλοι αρκέστηκαν σε σύντομους αποχαιρετισμούς. Ήταν παρόντες και πολλοί Επίσκοποι, από τους οποίους κάποιοι μίλησαν. Μετά το τέλος της κηδείας λέει σε κάποιον από αυτούς: «Είπατε, είπατε όλοι σας τόσα κι άλλα για το νεκρό. Τον υμνήσατε, τον κλάψατε, τον θρηνήσατε. Δεν βρήκατε να πείτε δύο λόγια και για τη νέκρα; Δηλαδή για το θάνατο; Δεν υπάρχουν μόνο νεκροί, υπάρχει και νέκρα. Αυτή δεν πρέπει να τη θυμόμαστε;...»

52. Αφοβία μπροστά στο θάνατο

Η αφοβία του μπροστά στο θάνατο ήταν εκπληκτική. Μετά από κάθε κηδεία έλεγε στους φίλους του αντί για άλλο χαιρετισμό: «Αι, παιδιά, και

στα δικά μας!». Και διασκεδάζε βλέποντας τις γεμάτες φόβο αντιδράσεις των περισσοτέρων.

53. «Πρέπει να ετοιμασθείς»

Πριν από πολλά χρόνια επισκέφθηκε κάποιο γέροντα Ιερέα, βαρύτατα άρρωστο. Βρήκε εκεί δύο ακόμη Ιερείς, οι οποίοι «παρηγορούσαν» τον ασθενή με τα συνηθισμένα ψέματα «δεν έχεις τίποτε», «θα γίνεις καλά», «κάνε κουράγιο», «γρήγορα θα σηκωθείς» κ.λπ.

Ο π. Ιωήλ άκουγε κατ' αρχήν σιωπηλός. Μετά από λίγο στρέφεται προς τον άρρωστο:

—Αυτοί σε κοροϊδεύουν, σου λένε ψέματα. Η κατάσταση σου είναι σοβαρή και πρέπει να ετοιμασθείς.

Πάψε! Μη λες τέτοια λόγια. Ο άνθρωπος δεν έχει τίποτε σοβαρό! λέει ο ένας από τους επισκέπτες Ιερείς.

—Κι εσύ θα πεθάνεις, άπαντα ο π. Ιωήλ. Και φρόντισε να ετοιμασθείς. Νομίζεις ότι θα μείνεις εδώ αιωνίως; Τρομάρα σου!...

—Σταμάτα, καημένε, και άσε τους θανάτους! κραύγασε και ο άλλος επισκέπτης Ιερέας.

—Και συ θα πεθάνεις! απαντά και προς αυτόν. Ο άρρωστος στρέφεται προς τον π. Ιωήλ, ομολογεί ότι έχει δεκαετίες να εξομολογηθεί και τον παρακαλεί να επανέλθει την ίδια μέρα για να δεχθεί την εξομολόγησή του. Μετά από λίγες μέρες ο γέροντας Ιερέας αναπαύθηκε εν ειρήνη... Είναι πολύ πιθανόν ότι στις 23 Δεκεμβρίου του 1966, χαρούμενος και λευκοφορεμένος, θα υποδέχθηκε τον π. Ιωήλ στον ολόφωτο Νυμφώνα του Ουρανού, «όπου ήχος καθαρός εορταζόντων και βοώντων απαύστως: Κύριε, δόξα σοι!»...

ΠΑΤΗΡ ΙΩΗΛ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Από το ομώνυμο βιβλίο, έκδοση Ιεράς Μητροπόλεως Νικοπόλεως

Παρά του Μητροπολίτου Νικοπόλεως Μελετίου

1ο

Είπε ο π. Ιωήλ:

– Χωρίς σταυρό, κανείς δεν πάει στον παράδεισο. Όμως, το σταυρό μας πρέπει να τον σηκώνουμε και όχι να τον σέρνουμε! Για να σηκώσεις το σταυρό σου, πρέπει να δεις το θέμα που σε απασχολεί, πνευματικά σωστά. Ας πάρουμε για παράδειγμα ένα τραπέζι. Αν το πιάσεις από τη μια άκρη, πολύ δύσκολα θα μπορέσεις να το σηκώσεις με πολύ κόπο και για λίγο έστω και αν διαθέτεις καταπληκτική μυϊκή δύναμη. Αν όμως το πιάσεις με τα δυο σου χέρια, και μάλιστα από τη μέση, και εύκολα θα το σηκώσεις και εύκολα θα το μεταφέρεις εκεί που θέλεις. Ας φροντίζουμε λοιπόν να σηκώνουμε το σταυρό μας πνευματικά σωστά. Τότε ο σταυρός είναι «ελαφρός και χρηστός».

2ο

Να έχετε διαφάνεια. Να είστε ειλικρινείς. Πέρα για πέρα. Το ναι να είναι ναι. Και το όχι, όχι. Μη ξεχνάτε ποτέ τούτο: Ό,τι έχετε στην καρδιά, δεν υποχρεούστε να το έχετε και στα χείλη. Μα, ό,τι έχετε στα χείλη, είναι απαραίτητο να το έχετε και στην καρδιά.

3ο

Να αρκείστε σ' αυτά που σας λένουν. Μη προσπαθείτε, να αποσπάσετε με πλάγιους τρόπους από τον άλλο κάτι που δε θέλει να σας το πει από μόνος του.

4ο

Ευτυχής είναι εκείνος που βάζει τον εαυτό του κάτω από άλλον• εκείνος που κάνει υπακοή.

5ο

Δεν υπάρχει μεγάλη και μικρή αμαρτία. Μικρή ή μεγάλη, η αμαρτία είναι πάντοτε αμαρτία. Οι πολλές μικρές αμαρτίες μας κάνουν μεγαλύτερο κακό από ό,τι μια μεγάλη, γιατί οι μικρές περνούν απαρατήρητες και έτσι δεν φροντίζουμε να τις διορθώσουμε. Η μεγάλη αμαρτία «ενώπιον μου εστί δια παντός». Όπως π.χ. ο κισσός σε ένα δέντρο! Εύκολα φαίνεται. Και φωνάζει, ότι πρέπει να τον κόψουμε, αν δε θέλουμε να ξεραθεί το δέντρο. Ενώ τα μικρά παρασιτικά χορταράκια στον κορμό του, τα καταφρονούμε.

6ο

Μη βάζετε τη μύτη σας παντού. Ωφέλεια θα έχετε, αν τη μύτη σας τη βάλετε στις μυρωδιές των άλλων, και στις δικές σας βρωμιές.

7ο

Ο Χριστιανός δεν είναι καρπαζοεισπράκτορας. Όταν σας αδικούν, έχετε δικαίωμα να ζητάτε δικαιοσύνη. Μα είτε την βρίσκετε, είτε όχι, οφείλετε να έχετε αγάπη και να συγχωρείτε. Γιατί το τέλειο είναι η αγάπη. Ο Κύριος μια φορά ζήτησε αδικούμενος δικαιοσύνη για να την αγιάσει. «Ει κακώς ελάλησα, μαρτύρησον περί του κακού ει δε καλώς, τι με δέρεις»;

8ο

Τον αδελφό σου, θα τον βοηθήσει και θα τον φωτίσει μόνο το παράδειγμά σου• δηλαδή η συνέπειά σου μεταξύ λόγων και έργων σου.

9ο

Να μην υπερηφανεύεστε, όταν σας επαινούν. Και να μη πικραίνεστε, όταν σας κατηγορούν. Να σας ενδιαφέρει μόνο, τι γνώμη έχει ο Θεός, ο ετάζων καρδίας και νεφρούς. Οι άνθρωποι δεν γνωρίζουν την αλήθεια.

10ο

Μια ημέρα, περπατώντας στο δρόμο, άκουσε ένα νεαρό, να μιλάει με πολύ άσχημα λόγια σε έναν άλλο. Στάθηκε και τον ρώτησε:

Γιατί, παιδί μου, τον πληγώνεις με τέτοια λόγια;

Απάντησε ο νεαρός.

Στα αστεία του τα λέω, παππούλη!

Τον κοίταξε αυστηρά και είπε:

Δεν έχεις δίκιο, καλό μου παιδί! Και να το ξέρεις, δεν υπάρχει αστείο, που να μη εκφράζει κάτι, για εκείνον που το λέει.

11ο

Μια κυρία από τον στενό κύκλο του, επήγε μια ημέρα να τον βρει φορτωμένη παράπονα για μια «φίλη» της.

Ο π. Ιωήλ την άφησε να του τα πει όλα. Την άκουσε με υπομονή και κατανόηση. Και όταν πια εκείνη τελείωσε, της είπε:

Βρε παιδάκι μου, ο Θεός δε θα σε ρωτήσει, ούτε τι σου έκανε η ψυχή αυτή, ούτε πόσο σε πίκρανε. Θα σε ρωτήσει μόνο, τι έκαμες εσύ!

Και η καλή κυρία, που μέχρι τότε μόνο έβραζε εις βάρος της φίλης της, κατάλαβε το λάθος της.

12ο

Κάποια χρονιά, την ημέρα της ονομαστικής του εορτής, 19 Οκτωβρίου, πήγε να τον χαιρετίσει μια φτωχή γριούλα. Του είπε:

Παππούλη μου, σου φιλώ το χεράκι σου το άγιο. Χρόνια σου πολλά. Σου έφερα αυτό το μικρό κουρελάκι. Βάλε το να σκουπίζεις τα άγια πόδια σου.

Το ξέρω, ότι δεν είναι τίποτε ότι είναι πολύ φτωχό, όσο φτωχή είμαι και εγώ. Δέξου το, να έχω την ευχή σου. Σηκώθηκε ε. Την έπιασε με τα δύο του χέρια από τους ώμους στοργικά και της είπε:

Αξία, ευλογημένη μου, δεν έχει το δώρο. Την αξία την έχει ο δωρητής, δηλαδή συ. Αξία παίρνει το δώρο, από την διάθεση με την οποία το προσφέρουμε. Σε ευχαριστώ ολόψυχα. Μου έκαμες το μεγαλύτερο δώρο.